

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 10231

гр. София, 20.12.2021 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав**, в закрито заседание на 20.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

като разгледа дело номер **12206** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Делото е образувано по искова молба от Е. Д. М., срещу Главна дирекция "Охрана", за нанесени му вреди за периода от 01.12.2013г. до 01.12.2018г. , изразяващи се в изтезание с белезници, с цена на иска 100 000лв. с правно основание на иска - чл.1, ал.1 ЗОДОВ и чл.2 от МПГПП, посочени от ищеца.

В исковата молба се твърди, че противоправното деяние се обективира в нарушение на правата на ищеца за посочения период, като служители на ГДО са го изтезавали с крачни белезници и на ръцете "в залата на САС в о.с.з." Публично бил унижен пред обществото и в собствените му очи, причинени му болки и страдания , стрес , психически и физически тормоз.

Съдът не е обвързан от правната квалификация в исковата молба, но е обвързан от изложените в нея фактически основания, с оглед диспозитивното начало на исковия процес. В случая, претенцията на ищеца за вреди е основан единствено на обстоятелството, че по време на заседанията в Специализирания апелативен съд, в съдебната зала е бил с белезници, при което според твърденията му са нарушени негови права.

Съгласно чл.266 НПК за реда в съдебната зала отговаря председателят на състава, като разпорежданията му са задължителни за всички, които се намират в съдебната зала - чл.266, ал.3 НПК, включително и за служителите на ГДО. Тази дейност не е административна и не попада в обхвата на административното правосъдие.

Направеното изложение на обстоятелствата в исковата молба изключва приложението чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Разпореждането на председателя на състава, респ. преценката му за необходимостта от престоя на обвиняем в съдебната зала с белезници по време на наказателно дело не е административна дейност съобразно съдържанието на това понятие (дейност на администрацията на държавата в лицето на изпълнителната власт) и съответно иск като процесния не попада в приложното поле чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за да е подсъден на административния съд. Председателстващият състава на

наказателния съд не е част от държавната администрация, не осъществява административно обслужване и не извършва административни услуги по смисъла на § 1 т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за администрацията, съответно не е служител на административен орган по смисъла на § 1 т. 1 ДР на АПК.

В казуса по делото твърденията на ищеца са относими към отговорност за вреди, причинени на граждани от съда, като е възможно иск да се предяви на основанията по чл.2 и чл.2в от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Така съгласно чл.2, ал.1 ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от съда в следните хипотези:

"1. задържане под стража, включително като мярка за неотклонение, домашен арест, когато са били отменени, прилагане от съда на задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, когато те бъдат отменени, както и при всички други случаи на лишаване от свобода в нарушение на чл. 5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Р. на 4 ноември 1950 г. (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 66 от 1992 г.) (обн., ДВ, бр. 80 от 1992 г.; изм., бр. 137 от 1998 г.; попр., бр. 97 от 1999 г. и бр. 38 от 2010 г.), наричана по-нататък "Конвенцията";

2. нарушаване на права, защитени от чл. 5, § 2 - 4 на Конвенцията;

3. обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано;

4. налагане на наказание по Наказателния кодекс или на административно наказание, когато лицето бъде оправдано или административното наказание бъде отменено;

5. прилагане от съда на административна мярка, когато решението му бъде отменено като незаконосъобразно;

6. изпълнение на наложено наказание над определения срок или размер;

7. незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства."

Съгласно ал.3 от същата разпоредба, исковите по ал. 1 се разглеждат по реда, установен в Гражданския процесуален кодекс, т.е. от гражданските съдилища.

На следващо място, твърденията на ищеца за нарушаване на правата му са относими към предвиденото по Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство. Касае се за предвиденото в директивата относно прилагането на мерки за физическо възпиране, доколкото през исковия период ищецът не е бил осъден и конкретно следното например:

" 20) Компетентните органи следва да се въздържат от представяне на заподозрения или обвиняемия като виновен, в съда или пред обществеността, чрез използването на мерки за физическо възпиране, като например белезници, стъклени клетки, клетки и окови, освен ако използването на тези мерки е необходимо по специфични за делото съображения, които са свързани или със сигурността, включително с цел възпрепятстване на заподозрения или обвиняемия да се самонарани, да нарани други лица или да повреди имущество, или с възпрепятстването на заподозрения или обвиняемия да се укрие или да установи контакт с трети лица, например свидетели или жертви. Възможността за прилагане на мерки за физическо възпиране не

означава, че компетентните органи следва да вземат официално решение относно използването на такива мерки.

(...)

Член 5

Представяне на заподозрените и обвиняемите

1. Държавите членки вземат подходящи мерки, за да гарантират, че заподозрените и обвиняемите не са представяни като виновни, в съда или пред обществеността, чрез използването на мерки за физическо възпиране.

2. Параграф 1 не възпрепятства държавите членки да прилагат мерки за физическо възпиране, които са необходими по специфични за делото съображения във връзка със сигурността или за да се попречи на заподозрения или обвиняемия да се укрие или да установи контакт с трети лица.

(...)

Член 10

Правни средства за защита

1. Държавите членки гарантират, че заподозрените и обвиняемите разполагат с ефективни правни средства за защита, в случай че правата им по настоящата директива са нарушени."

Отговорността на държавата от достатъчно съществено нарушение на норми по правото на ЕС, е регламентирана в чл.2в ЗОДОВ, а именно:

"Чл. 2в. (1) Когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исовете се разглеждат от съдилищата по реда на:

1. Административнопроцесуалния кодекс - за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд;

2. Гражданския процесуален кодекс - извън случаите по т. 1, като ответникът по делата се определя по реда на чл. 7."

В случая от изложените основания на иска от ищеца е очевидно, че не се касае за правораздавателна дейност на административните съдилища, което на още едно основание изключва разглеждането на процесния иск по реда на АПК и от административен съд.

Както се посочи, исовете за обезщетения за вреди, причинени от дейността на правозащитните органи, се разглеждат от общите съдилища по реда, установен в ГПК, в това число: по чл.2 ЗОДОВ - в изрично предвидени в разпоредбата хипотези, и по чл. 2в, т. 2 ЗОДОВ - поради съществено нарушение на правото на ЕС, Настоящият състав на съда не следва да изпраща исковата претенция на друг компетентен съд, доколкото не са уточнени редица въпроси относно квалификацията на иска като такъв по чл. 2 или по чл.2в ЗОДОВ, касаещи отговорността за вреди от дейността на правозащитните органи.

Поради изложеното, подадената искова молба не попада в нито една от хипотезите за допустимост по чл.203 и чл.204 АПК, исковата претенция не може да се отнесе към подведомствеността на административните съдилища по чл. 128, ал. 1 т. 5 от АПК и

не подлежи на разглеждане от административния съд. Съдът следва да върне исковата молба и и прекрати съдебното производство по делото, като това не препятства ищецът да предяви правата си на основание същите обстоятелствата по реда на ГПК. За подготовката за предявяването на иск на изложените в процесната искова молба основания, ищецът в случай на необходимост, може да се ползва от помощта на адвокат по предвидения ред за това.

На основание изложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ВРЪЩА подадената от Е. Д. М. с ЕГН [ЕГН] искова молба с вх. № 42798/08.12.2021г. на Административен съд София град, с която е предявен иск за вреди срещу Главна дирекция "Охрана" в размер на 100 000лв. за неимуществени вреди с период на увреждането от 01.12.2013г. до 01.11.2018г. и затова, че служителите на дирекцията са изтезавали ищеца с крачни белезници и на ръцете в залата на САС и в о.с.з.

ПРЕКРАТЯВА производството по адм. д. №12206/2021г. по описа на Административен съд София-град

Определението подлежи на обжалване с частна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 7-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: